

Complexnummer: 507774

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Title

Aantal complexonderdelen

6

Monumentnummers van complexonderdelen

507775, 507776, 507777, 507778, 507779, 507780

Woonplaats

Ambt Delden

Gemeente

Hof van Twente

Provincie

Overijssel

Locatie van het hoofdobject

Bij Sluisstraat 51, 7495 RC te Ambt Delden

Complexomschrijving

Inleiding

SLUISCOMPLEX, Sluis Delden (Wiene) in het Twentekanaal, dat bestaat uit een SLUISKOLK MET TWEE DUBBELE HEFTORENS, een SLUISMEESTERSWONING, een blok DIENSTRUIMTES (drie voormalige sluiswachterswoningen), een GEMAAL en twee BRUGGEN. Het Twentekanaal is tussen 1930 en 1936 als werkverschaffingsproject gegraven. Het hoofdkanaal loopt van de IJssel bij Eefde in Gelderland naar Enschede met tussen Delden en Goor een afsplitsing naar Almelo. Het verschil in hoogte van 23 meter tussen het begin- en eindpunt van het kanaal wordt door drie schutsluizen opgevangen. In de sluis van Ambt Delden worden de schepen van 10 naar 16 meter + NAP getild.

Vanwege dit grote verval is naast het scheepvaartkanaal een afwateringskanaal gegraven met daarin een gemaal om de grote hoeveelheden water af te voeren. Bij de uitvoering van het project door Rijkswaterstaat zijn diverse ingenieurs betrokken geweest. Dr. Ir. Ludolph Reinier Wentholt had de algemene leiding van het project, Ir. J.W Akkerman was verantwoordelijk voor het ontwerpen van de sluisdeuren en bewerkingswerktuigen en Ir. A. Eggink voor de sluiskolken en aflatconstructies. De opbouw van de verschillende betonnen sluisonderdelen is gerealiseerd door de Amsterdamsche Ballast Maatschappij. Het aandrijfsysteem van de hefschuiven is mede ontwikkeld door de Heemaf.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Om de sluiscomplexen en de bruggen over het kanaal zo harmonieus mogelijk in het landschap in te passen trok Rijkswaterstaat Ir. D. Roosenburg aan die de vormgeving van de verschillende objecten in en langs het kanaal op zich nam. De rechthoekige sluiscolk in het scheepvaartkanaal wordt aan de oost- en westkant afgesloten door stalen schuiven tussen hoge dubbele heftorens. De woningen staan op de dijk tussen de sluiscolk en het afwateringskanaal ten zuiden daarvan. Het elektrische gemaal bevindt zich in het afwateringskanaal ter hoogte van het benedenhoofd van de sluiscolk. Twee bruggen vormen de verbinding tussen de oevers van de kanalen en de dijk in het midden. De verschillende onderdelen van het complex zijn wit geschilderd en voorzien van met helrode Hollandse pannen gedekte zadeldaken. De oevers van de kanalen zijn beplant met eikebomen en voor de dienstwoningen op de dijk staan enkele grote kastanjabomen.

Waardering

Sluiscomplex uit 1930-36 in het Twentekanaal van cultuur-, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang vanwege:

- de grote betekenis van het Twentekanaal als infrastructurele ingreep om Twente beter te ontsluiten
- de architectonische kwaliteit en de gaafheid van de complexonderdelen
- de hoge ensemblewaarde van het complex
- de uitzonderlijk markante situering van het complex in het landschap

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 507775

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	03 september 1997
Kadaster deel/nr	82828/92

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Ambt Delden	Hof van Twente	Overijssel

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Wiene	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Ambt-Delden	F			1948
Ambt-Delden	F			1946

Omschrijving**

De rechthoekige SLUISKOLK is 140 meter lang en 12 meter breed en bestaat uit een betonnen vloer met stalen wanden en gemetselde kademuren. Op het beneden- en bovenhoofd van de sluisolk bevinden zich de stalen hefschuiven tussen betonnen heftorens. De torens zijn opgetrokken vanuit een vierkante plattegrond onder overstekende zadeldaken die met rode Hollandse pannen zijn gedekt. Tegen de oostgevels leiden buitentrappen naar de stalen deuren in de torens boven de poortvormige doorgangen op de begane grond. De om de hoek lopende vensterreeksen in het uitkragende deel van de torens boven de hefschuiven zijn voorzien van stalen kozijnen. Datzelfde geldt voor de smalle verticale vensters in de gevels van de torens aan de buitenkant van de sluisolk.

Waardering

Sluisolk met heftorens van cultuur-, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang vanwege:

- de architectonische vormgeving van de torens
- de bijzondere hefconstructie van de schuiven tussen vrijstaande torens
- de ruimtelijk-functionele samenhang met de overige complexonderdelen
- de beeldbepalende situering van de torens in het landschap
- de uitwendige gaafheid

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
-----------------------	---------------------	----------------

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Weg- en waterbouwkundige werken

Waterkering en -doorlaat

Sluiskolk

Monumentnummer*: 507776

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	03 september 1997
Kadaster deel/nr	82828/85

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Ambt Delden	Hof van Twente	Overijssel

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Wiene	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Ambt-Delden	F			1948
Ambt-Delden	F			1946
Ambt-Delden	F			1945

Omschrijving**

Onmschrijving

Wit gepleisterde SLUISMEESTERSWONING van één bouwlaag onder steil met rode Hollandse pannen zadeldak. Op de uiteinden van de nok twee wit gepleisterde schoorstenen en in het oostelijke dakschild een dakkapel.

De eenvoudige rechtgesloten vensterpartijen zijn alle voorzien van bruin geschilderde stalen kozijnen. Het pand heeft een rechthoekige plattegrond met aan de voorzijde (N) een vijfzijdige erkerpartij onder schilddak. De rondlopende vensterreeks in de erker biedt uitzicht op de sluis en het kanaal. Boven de halfronde erker tegen de westgevel een balkon en in het dakschild een dakkapel met balkondeur tussen zijlichten.

Waardering

Sluismeesterswoning van architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang vanwege:

- de architectonische kwaliteit
- de ruimtelijk-functionele samenhang met de overige complexonderdelen
- de gaafheid van het exterieur

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
-----------------------	---------------------	----------------

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Woningen en woningbouwcomplexen

Dienstwoning(K)

Monumentnummer*: 507777

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	03 september 1997
Kadaster deel/nr	82828/77

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Ambt Delden	Hof van Twente	Overijssel

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>House letter*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Sluisstraat	53			7495 RC	Ambt Delden		
Sluisstraat	55			7495 RC	Ambt Delden		
Sluisstraat	57			7495 RC	Ambt Delden		

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Ambt-Delden	F			1946
Ambt-Delden	F			1945
Ambt-Delden	F			1948

Omschrijving**

Omschrijving

Het wit gepleisterde blok DIENSTRUIMTES heeft één bouwlaag onder een steil met rode Hollandse pannen gedekt zadeldak. Dezelfde pannen liggen op de steekap boven het hoog opgaande geveldeel in het midden van de voorgevel (N). De drie oorspronkelijke entreepartijen in deze gevel zijn voorzien van nieuwe deuren. De twee erkers aan de achtergevel (Z) hebben evenals de overige vensters bruin geschilderde stalen kozijnen. In de dakschilden dakkapellen onder overstekende platte daken met elk drie vensters en op de nok staan vier wit gepleisterde schoorstenen.

Waardering

Eenvoudig blok dienstwoningen van architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang vanwege:

- de architectonische kwaliteit
- de ruimtelijk-functionele samenhang met de overige complexonderdelen
- de gaafheid van het exterieur

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Functie

Monumentnummer*: 507778

Status rijksmonument
Inschrijving register* 03 september 1997
Kadaster deel/nr 82828/71

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Ambt Delden Hof van Twente Overijssel

Locatiennaam Locatieomschrijving
Wiene

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Apartement aanduiding Grondperceel
Ambt-Delden F 1945

Omschrijving**

Omschrijving

Wit geschilderd betonnen ELECTROGEMAAL op rechthoekige plattegrond onder met rode Hollandse pannen overstekend zadeldak. Het gebouw staat in het afwateringskanaal en heeft in de westgevel drie rechthoekige openingen voor het doorlaten van het water. De achtruitsvensters in verschillende samenstelling hebben stalen kozijnen. In de kopse gevels (N en Z) stalen deuren.

Waardering

Gemaal van architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang vanwege:

- de architectonische kwaliteit
- de ruimtelijk-functionele relatie met de overige complexonderdelen
- de gaafheid van het exterieur

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Boerderijen, molens en bedrijven Gemaal (M) Gemaal(M3)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 507779

Status rijksmonument
Inschrijving register* 03 september 1997
Kadaster deel/nr 82828/64

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Ambt Delden Hof van Twente Overijssel

Locatiennaam Locatieomschrijving
Wiene

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Ambt-Delden F 1945

Omschrijving**

Omschrijving

Wit geschilderde vaste betonnen BRUG over het afwateringskanaal tegen de oostgevel van het gemaal. De brugleuning heeft een stalen buis als reling.

Waardering

Vaste betonnen brug over het afwateringskanaal van belang vanwege:

- de ruimtelijk-functionele samenhang met de overige complexonderdelen
- de gaafheid

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Weg- en waterbouwkundige werken Brug(C) Verkeersbrug

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 507780

Status rijksmonument
Inschrijving register* 03 september 1997
Kadaster deel/nr 82828/19

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Ambt Delden Hof van Twente Overijssel

Locatiennaam Locatieomschrijving
Wiene

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Ambt-Delden F 1945

Omschrijving**

Omschrijving

De KlapBRUG over het scheepvaartkanaal ligt ten westen van het benedenhoofd van de sluisolk. De rechtgesloten doorgangen in de betonnen bruggehoofden onder de heftorens hebben afgesloten bovenhoeken.

Waardering

Klapbrug over het scheepvaartkanaal van belang vanwege:

- de ruimtelijk-functionele samenhang met de overige complexonderdelen
- de gaafheid

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Weg- en waterbouwkundige werken Brug(C) Verkeersbrug

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument